

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Olim Legatorum in provincias adventus ne minimo quidem sumptui erat provincialibus. Procuraciones deinde Legatorum introducta sunt, quarum occasione Legati ad summas opes pervenirent. Tandem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

rio suæ legationis, putavit vir sanctus omni studio conandum esse uti ea sibi continuarentur à Stephano Papa.

X. Cessisse Bonifacium monitis Papæ Stephani & à nomine Legati abstinuisse donec eam dignitatem rursus accepit à Stephano colligitur ex titulo istius epistolæ. Nam cum in plurimis epistolis consuevisset se vocare Legatum Germanicum sedis apostolicæ & Romanæ Ecclesiæ, etiam ad Zachariam scribens, heic abstinet ab illo nomine, discipulum tantum se dicens Ecclesiæ Romanæ. *Domino excellentissimo*, inquit, & *pre ceteris Pontificibus preferendo & amando*, & *apostolatus privilegio prædito*, Stephano Papæ, *Bonifacius exiguus Episcopus, discipulus Romana Ecclesiæ, optabilem in Christo caritatis salutem*. At postea quam mitigatus Stephanus imperium ei continuavit, tum verò ad eum scribens Legatum se rursus Germanicum nuncupavit. *Venerando ac diligendo Domino*, inquit, *apostolatus privilegio prædito*, Stephano Papæ, *Bonifacius exiguus Legatus vel Missus Germanicus catholice & apostolicæ Romanæ Ecclesiæ, optabilem in Christo caritatis salutem*. Fuit ergo Romanæ Ecclesiæ Legatus etiam sub Stephano secundo, id est, usque ad finem vitæ. Nam non ita multò post occisus est à paganis, cum verbum Dei prædicaret in Frisia.

legatio sedis apostolicæ cuiusdam tribuebatur cum jurisdictione.

VII. Drogo Episcopus Metensis, olim sacri Palatii Archicapellanus sub Ludovico Pio, vicariatum apostolicæ sedis per Gallias obtinet à Sergio secundo. Explicantur capita auctoritatis illi concessæ.

VIII. Passus est contradictionem ab Episcopis Gallicanis, & conatus ejus frustra fuit.

IX. Venerunt postea legationes sedis apostolicæ in consuetudinem. Legati Nicolai I. pecunia corrupti, immensis ditati opibus Romam regressi sunt.

X. Arsenius Hortensis Episcopus in Galliam mittitur cum amplissima potestate. Hunc Adventinus Episcopus Metensis laudat quòd manus suas excussit ab omni munere.

XI. Auctoritatem annalium Fuldensium docet illum magnificis muneribus honoratum fuisse à Ludovico Rege Germania & à Karolo Calvo fratre ejus. Quòd evertere videtur testimonium Adventij. Nisi si discrimen constituatur inter munera Principum & privatorum hominum.

I. **H**ACTENUS antiquitas. Nunc se nobis nova rerum facies offeret, cum post explicatam & assertam in animis gentium ac nationum Romani nominis potestatem, cuncta per Legatos acitata sunt, qui pro suæ voluntatis arbitrio & ædificabant & destruebant quæ vel ædificanda vel destruenda esse videbantur. Sed antè quàm immensum illum vastumque ultimorum temporum campum ingrediamur, operæ pretium est inire in antecessum velut anacephalæosin quandam eorum quæ nobis incumbunt dicenda, quibus imbuti lectorum animi, paratiores ad hanc materiam descendant, & hac facillima methodo velut manu ducantur ad cognitionem rerum haudquam contemnendarum. Primum ergo adnotandum est, tamenetsi magna olim fuerit Legatorum apostolicæ sedis auctoritas, non adeo tamen effusam fuisse ac liberam ut fuit post Karoli Magni tempora, cum ad Nicolaum primum ventum est.

II. Deinde sciendum, Legatorum in provincias adventum ne minimo quidem sumptui olim fuisse provincialibus, ultimis verò temporibus latam esse legem, qua cautum est uti Legatis suppeditarentur sumptus, non solum necessarii, sed etiam liberales, ab iis ad quos mittebantur. Ea pensitatio, quæ procuratio dicebatur, modica in initio fuit, deinde ita vitio humanæ mentis excrevit, ut & provinciæ exhaurirentur, & sumptus effunderentur cum probro atque dedecore, ob factum & pompam Legatorum. Quin & interdum Romani Pontifices, ut caris suis gratificarentur, occasionemque darent opum brevi compendio parandarum, legatione illos sua ornabant, sicque instructos ad provincias mittebant opulentas & ad obsequium inclinatas. Quo fiebat ut qui pau-

CAPVT XLIV.

Synopsis.

I. Hactenus antiquitas. Aperit se deinceps nova rerum facies. Quòd ut melius intelligatur, inveniendum est velut anacephalæosin quædam eorum quæ dicenda sunt. Post Karoli M. & Nicolai I. tempora major fuit Legatorum auctoritas quàm vetustis temporibus.

II. Olim Legatorum in provincias adventus ne minimo quidem sumptui erat provincialibus. Procurationes deinde Legatorum introductæ sunt, quarum occasione Legati ad summas opes pervenirent. Tandem prorsus abolitæ sunt.

III. Fuere tamen nonnulli Legati qui castè provincias administrarunt. Sed ij pauci numero fuere.

IV. Inuit Legatorum fortunam timor ex potestate eorum, quæ maxima erat. Ista quidem feliciter ut plurimum cessare. Fuere tamen ea temporum vicissitudines ut interdum Romani Pontifices permississent quòd nimis amplam potestatem tribuissent Legatis.

V. Inde paulatim abolitus usus frequentium legationum, tum etiam ob contradictionem Principum & Episcoporum. Melius enim ac consultius visum est abstinere à mittendis Legatis quàm eos exponere tot procellis ac tempestatibus.

VI. Nullus post Bonifacij obitum Legatus fuit in Gallia & Germania usque ad Karoli Calvi tempora. Probatur ex Hincmaro, qui putabat Metropolitanorum ac reliquorum Episcoporum jura convelli cum

peres & inopes accedebant ad provincias, repente divites facti, eas statim deponerent, adeo ut non ob aliud venisse viderentur, ut innuit Ivo Carnotensis, quam ut provinciam raptarent sub umbra legationis. Nam sicut torrentes cum hybernis aut fortuitis imbris intumescunt, cuncta objecta rapiunt, domos subruunt, arbores evellunt, & circumpositum latè vastant agrum, sic isti Romani, velut aliquod flumen torrens, quod de veteribus Romanis dicebat Arnobius, data hac ditescendi occasione cunctas submergebant atque obruebant nationes. Hinc tot graves & iustæ provincialium querelæ; quæ tandem extorsit Innocentij III. constitutionem qua modus quidam ponitur his procurationibus, quas sequens ætas prorsus abolevit utiliter in publicum.

Arnob. lib. 1.

III. Interim observandum est non ita generale fuisse eam pestilentiam quin aliqui evaserint. Sed ij, fatendum enim est, tam pauci numero fuere, ut ob eam ipsam abstinentiam valde laudati sint à scriptoribus suorum temporum, tantum quia castè, ut decebat, provinciam administraverant. Nam & eò olim processerat corruptela illa malæ consuetudinis ut inventus sit Legatus qui se gloriaretur non fuisse gravem provincii sanguinique provincialium pepercisse.

IV. Iuvat Legatorum fortunam timor ex potestate eorum, quòd solerent cuncta provincialium negotia in se trahere, Concilia celebrare, Episcoporum electionibus semet immiscere eorumque judicia peragere, denique cuncta vertere prout vellent. Ita quidem feliciter ut plurimum cessere; ex eaque felicitum eventuum fortuna factum est uti eorum memoria magnam sibi auctoritatem magnisque spiritus in rebus ecclesiasticis & Legati sumerent & Pontifices darent. Fuere tamen eæ temporum vicissitudines ut interdum Romanos Pontifices penituerit quòd nimis amplam potestatem Legatis suis tribuissent; qui pravo consilio rem gerentes, nam temeritas non est semper felix, Romanum nomen in invidiam adducebant.

V. Inde paulatim abolitus usus frequentium legationum, tum etiam ob contradictionem Principum, qui reverentiam prohibebant exhiberi Legatis qui sibi non essent accepti, aut quorum mandata putabant sibi ac provinciis esse contraria & infesta. Unde orta consuetudo examinandi eorum facultates antè quam munere suo fungantur in Gallia. Quin & interdum Episcopi detestabant eorum imperium. Itaque melius ac consultius visum est abstinere à mittendis Legatis quam eos exponere tot procellis

ac tempestatibus. His ita enarratis, descendamus nunc ad rem ipsam, per partes visuram quæ heic dicta in aversione sunt.

VI. Nullus hæcenus post sancti Bonifacii obitum, ut Sirmondus observat ex Hincmaro, Pippini Regis & Karoli ac Ludovici Imperatorum temporibus Legatus apostolicæ sedis in Gallia aut Germania fuerat. Præstat autem ipsa Hincmari verba referre, ex quibus nonnulla colligi possunt quæ valde conducunt ad intelligendam seculi illius disciplinam. Sic ergo loquitur ille in epistola XLIV. cap. xxx. *Sancto & venerando viro Bonifacio in Frisia verbum Domini predicante anno incarnationis dominicæ DCCCLIV. martyrio coronato, & simoniaca heresis pravitate & neophytorum præsumptione ac ceteris quibusque pro temporum opportunitate & qualitate compositis, hæcenus provincia Cisalpina, temporibus Pippini Regis & Karoli ac Ludovici Imperatorum, sine hoc Primicerio vel Primate à sede apostolica delegato annos circiter viginti tres manserunt, & Metropolitanis singulis suo jure servato, apostolicæ sedis favore & Principum suorum dispositione secundum sacros canones & decreta ejusdem sanctæ sedis Pontificum quæ fuerunt agenda venerabiles Episcopi per auctoritatem canonum sacrorum & decreta sedis Romanæ Pontificum peregerunt.* Putabat ergo, ut videtur, Hincmarus Metropolitanorum ac reliquorum Episcoporum jura convelli potestatemque deminui cum legatio sedis apostolicæ cuiquam tribuebatur cum jurisdictione.

VII. Extincto itaque Bonifacio, nullus in regno Francorum Legatus apostolicæ sedis fuit per annos nonaginta. Anno demum DCCCXLIV. Drogo Episcopus Metensis, Karoli Magni filius ex concubina, ægrè ferens haud dubiè quòd primum locum amississet super Episcopos Gallicanos post mortem Ludovici Pij, quo vivente fuerat sacri Palatii Archicapellanus, alia ratione putavit prospiciendum esse dignitati suæ, voti porrò compotem se futurum si vicibus apostolicæ sedis ornaretur in regno Francorum. Agitasse ista illum puto cum captum consilium est mittendi Romanam Ludovicum filium Lotharij Imperatoris, ut ea pulcherrima occasione usus Regum patruus, vir præterea rerum agendarum peritia clarus, & qui vivente Ludovico fratre multum ubique auctoritatis habuerat, à Pontifice Romano, qui tum erat Sergius istius nominis secundus, vicariatum sedis apostolicæ per Cisalpinas provincias acciperet. Extant literæ Sergij II. de vicariatu Drogonis, editæ à viro clarissimo Iacobo Sirmondo, ex quibus colligimus Pontificem Drogoni commisisse cunctas provincias cis Alpes constitutas,